

Nya regler för byggherrens arbetsmiljöansvar i bygg- och anläggningsprojekt

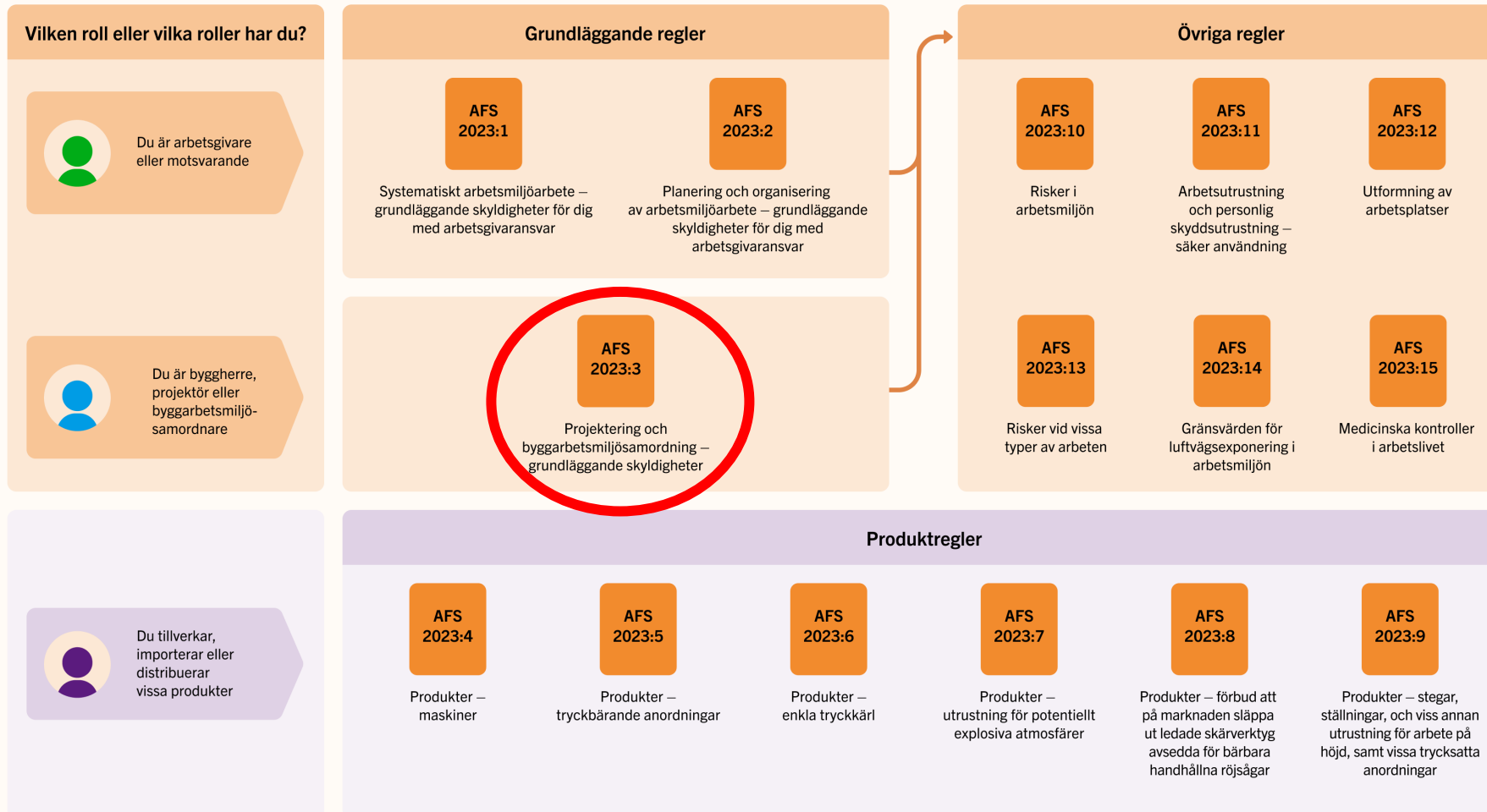
Rikard Almgren & Elias Högberg, 2024-05-02

Agenda

- Regelförnyelse AFS 2023:3
- Utmaningar, möjligheter och effekter av regelförnyelsen
- Förvalta möjligheterna
- Andra utmaningar med AFS 2023:3

Arbetsmiljöverkets föreskrifter och allmänna råd – regler i en ny struktur

= De allra vanligaste rollerna som har ansvar att följa reglerna. Identifiera vilken roll eller vilka roller ni har. Det är fler än de roller som anges i bilden som berörs av reglerna.

Skyddsombud alternativt arbetsmiljöombud har en viktig roll i arbetsmiljöarbetet. Arbetsgivare samverkar med skyddsombud och arbetstagare i arbetsmiljöarbetet.

Grundläggande regler talar om vilka grundläggande skyldigheter som gäller för arbetsgivare eller motsvarande oavsett verksamhet och för byggherrar, projektörer och byggarbetsmiljösamordnare.

Övriga regler gäller för olika verksamheter beroende på vilka arbeten och risker som finns där. Identifiera era risker och använd de regler som gäller för er.

Produktregler innehåller krav på produkter.

AFS = Arbetsmiljöverkets författningssamling. De 15 AFS:arna består av regler i form av föreskrifter och allmänna råd. Reglerna grundar sig i huvudsak på EU-direktiv, arbetsmiljölagen och arbetsmiljöförordningen. De bidrar till att ingen ska bli sjuk, skadas eller dö av jobbet.

Generellt för reglerna – Förnyelse och precisering

- Arbetsmiljöarbetet ska påbörjas tidigt (direkt)
- Anpassa arbetsmiljöarbetet efter storlek, komplexitet och risker
- Riskmetodik – enligt grundprinciperna för att förebygga risker
- Rutiner på plats
- Tillräckligt med tid
- Uppföljning och åtgärder vid brister

Byggherren

- Vara organiserad, tydliggöra roller och planera för arbetsmiljöarbetet
- Utvärdera lämplighet för utsedda resurser
- Inneha egen kompetens
- Utöva tillsyn och kontroll
- Kontrollera överlämning av arbetsmiljöinformation
- Har fortfarande kvar backup-ansvaret (kan inte "säljas" bort)

Ställföreträdande byggherre

Tidigare **uppdragstagare** heter nu byggherrens ställföreträdare.

Byggherren ska:

- Visa att en ställföreträdare är (och kan agera) självständigt
- Avgränsa vilka delar av ett projekt som överlåts till en ställföreträdare

Bas-P

- Informera projektörerna om hur arbetsmiljöarbetet ska bedrivas och hur samverkan ska ske
- Kontrollera att projektörerna har rutiner för arbetsmiljöarbetet
- Påbörja arbetet med AMP (direkt)
- Överlämna arbetsmiljöinformation
- Fortsätta sitt arbete i de fall projektering fortsätter under utförande
- Eskalera till byggherren om en projektör uppvisar brister

Projektörerna

Projektör – alla som bidrar och är delaktiga för en teknisk lösning

- Följa Bas-P
- Samordna den egna projekteringen med andra projektörer
- Föreslå åtgärder för kvarvarande risker
- Utreda risker om det avser ny teknik, nya material eller nya metoder
- Vid befintliga byggnader och anläggning – undersöka och dokumentera befintliga risker

Bas-U

- Ta emot arbetsmiljöinformation (AMP) – och lämna över
- Induktion/introduktion för de som ska verka på en byggarbetsplats
- Personalutrymmen
- Ordning och reda
- Begära in risker från entreprenör innan klartecken om arbetsstart
- Möjlighet att samråda med skyddsombud
- Kontrollera entreprenörernas arbetsmiljöarbete
- Eskalera till byggherren om en entreprenör uppvisar brister

Utmaningar som byggherre

AFS 2023:3

- Tydligare ansvar
- Ska organisera arbetsmiljöarbetet
- Krav på systematik
- Krav på kontroll och tillsyn
- Krav på aktiviteter (arbetssätt) för olika roller

Kommande utmaningar

Kompetens
Organisation
Resurser
Ledningssystem
Policy
Samordning mot närliggande discipliner (SÄK, Miljö, Q)
Inköp (upphandling)
HR

UTMANING

MÖJLIGHET

Utmaningar för Bas-P

AFS 2023:3

- Ställa krav
- Kontrollera
- Ha rutiner
- Eskalera

Kommande utmaningar

Vara med tidigt
Egen kompetens
Ha en tydlig roll i projekt
Utbyte med byggherren

Utmaningar för projektörerna

AFS 2023:3

- Kompetens
- Rutiner
- Samverkan

Kommande utmaningar

Utbildning
Skapa rutiner
Samordnare (modell, LSO
m.m)

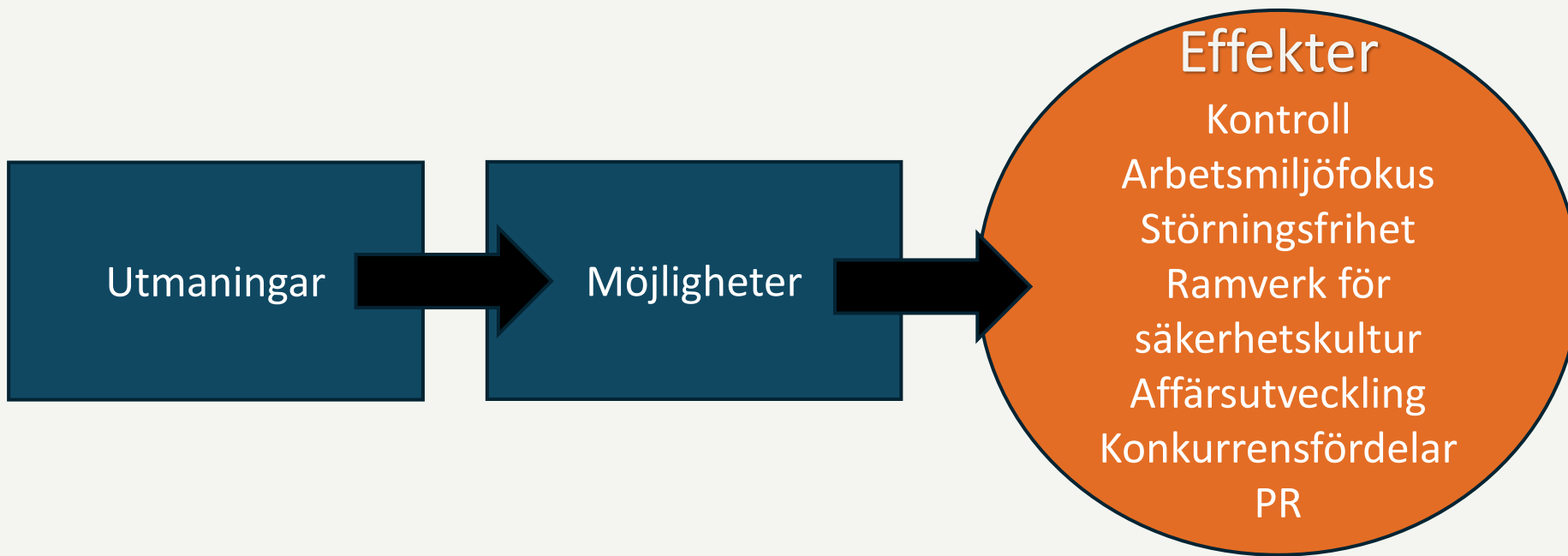
Utmaningar för Bas-U

AFS 2023:3

- Ställa krav
- Kontrollera
- Rutiner

Kommande utmaningar

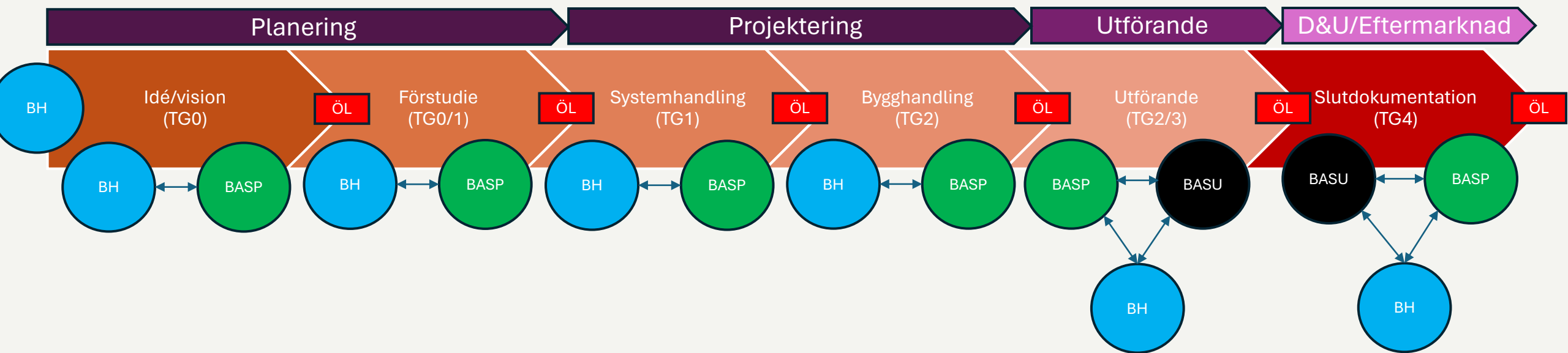
Egen kompetens
Förbereda utförandet
Lämplighet
Platsnärvaro

*Antingen förvaltar man **möjligheterna**, då **utmaningarna** är bestående, eller så tvingas man som byggherre in i efterlevnad av lagar och regler där man riskerar att sakna kontroll på **effekterna**.*

MÅLBILD:

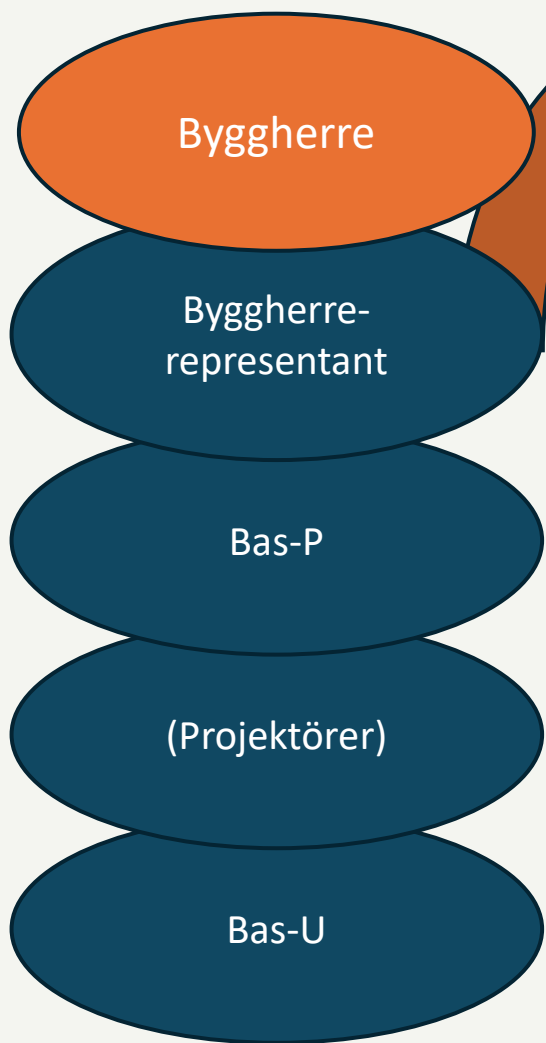
Byggarbetsmiljö- och byggherreprocessen (AFS 2023:3)

- BH** Byggherre:
  - Ansvar, kontroll och tillsyn
  - Policy, arbetsmiljömål, struktur och rutiner
  - Organisation
- BASP** Bas-P:
  - Roll och ansvar
  - Arbetsätt och rutiner
- BASU** BAS-U:
  - Roll och ansvar
  - Arbetsätt och rutiner
- ÖL** Överlämning/kvittens av arbetsmiljö-information inför nästa skede
- ↔** Krav, kontroll, uppföljning (utbyte) mellan byggherre och ansvarig BAS

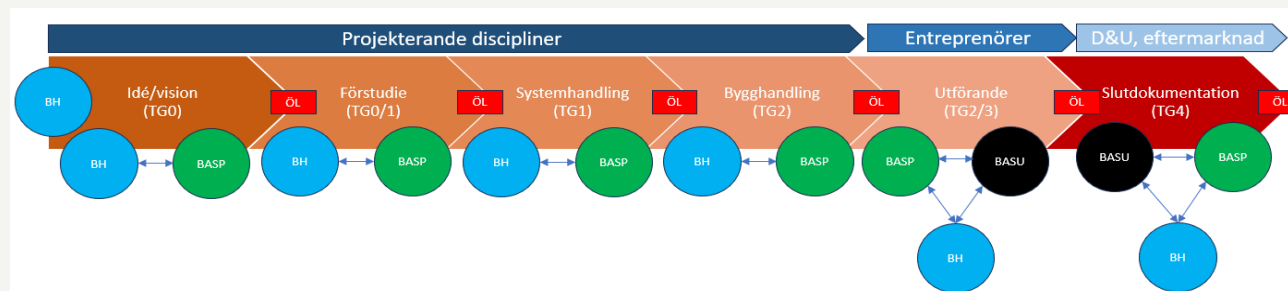

Organisation

Verktyg

Arbetsätt,
dokumentation,
utbildning,
systematik,
resurser m.m

Andra utmaningar med AFS 2023:3

- Kontroll och tillsyn = Revisionsbehov
- Påverkan på ledningssystem (ISO-standard 45001)
- Oklart om den kommer översättas (till engelska)

Vill du fördjupa dig?

Till dig som deltog på dagens webinarium erbjuder vi nu **20 % rabatt** på uppföljningskursen med Elias Högberg och Rikard Almgren den 16 september:

Nya regler för byggherrens arbetsmiljöansvar i bygg- och anläggningsprojekt (BHAM)

Boka din plats senast den 10 maj för att ta del av erbjudandet.

Använd rabattkod: **webb20**

Vad tyckte du om dagens webinarium?

Ta gärna 30 sekunder och svara på frågorna i fliken “Polls”
under chattfliken.

Tack för dina synpunkter!

Tack!

